

Ἡ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΔΑΦΝΙΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

ΠΡΟ τινων ἐτῶν ἔζη ἐν τῇ Μονῇ Δαφνίου ὑπέργηρως τι μονα-
χή Μάρθα, ἣτις διηγείτο τὴν ἐξῆς περὶ τῆς μονῆς ταύτης
παράδοσιν : *

« Πλουσία τις βασιλίσα, Δάφνη καλουμένη, ναυαγήσασα εἰς τὴν
κάτωθεν τοῦ Δαφνίου θάλασσαν, διεσώθη ἐν τῇ παρὰ τῷ Δαφνίῳ πα-
ραλίᾳ μετ' αὐτῆς διεσώθησαν καὶ δώδεκα βυτίνοι φλωρίων. Ἡ
βασιλίσα αὕτη εὐχαριστίας τῷ Θεῷ ἀναπέμπουσα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ
αὐτῆς, ἐκ τῶν μετ' αὐτῆς περιωθέντων χρημάτων ἰδρύσατο ἐνταῦθα
τὴν ἱεράν Μονήν, παρέχουσα δέ που, ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Μονῆς, περισ-
σευσάσας τινὰς βυτίνας φλωρίων, διὰ τὰς ἐκάστοτε ἀνάγκας τοῦ
μεγαλοπρεποῦς τούτου οἰκοδομήματος».

Κατὰ τινὰς δὲ περιηγητὰς τὴν Μονὴν ταύτην ἔκτισε : « *La belle
Maguelone* » καὶ οὐδὲν ἄλλο. . .

Ἄρα γε ἐσκεπτόμην δὲν δύνανται νὰ συμβιβασθῶσιν αἱ δύο αὐ-
ται παραδόσεις, ἀφοῦ ἀμφότεραι εἰς γυναῖκα ἀποδίδουσι τὴν ἰδρυσιν
τῆς Μονῆς :

Ἄγνοῶ διατὶ τὸ ὄνομα **Μαγγελώνη** μοι ἐκαρφώθη εἰς τὸν νοῦν,
ἐθεώρησα δὲ φυσικώτερον ὅτι, οὐχὶ ἐκ τῆς Δάφνης τὸ Δαφνί, ἀλλ' ἐξ
αὐτοῦ τὴν Δάφνην, ὠνομάτισεν ἢ μεταγενεστέρα παράδοσις, μὴ
διασθεῖσα πλήρης, καὶ ὅτι πλησιέστερον τοῦ ἐν τῇ παραδόσει ὄρθου
εὑρίσκοντο ὁ Spon καὶ ὁ Wheler 200 ὄλα ἔτη πρὸ τῆς Μάρθας
ἀκούσαντες ταύτην ἐν Ἀθήναις καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν αἱ παραδόσεις
ἦσαν ζωνταναί.

Ἄλλὰ Μαγγελώνην δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὠνομάζον γυναῖκα οἱ Ἑλ-
ληνες. Μήπως πρόκειται περὶ τῆς περιφήμου **Μαργαρώνας**, καὶ ἐν
Ἀθήναις ἐφαρμόζεται ἢ πεφημισμένη καὶ πολύστιχος ὁμάδα « Ἡμ-
πέριος καὶ Μαργαρώνα ; » Τὸ ὄνομα τοῦλάχιστον συμπίπτει ὁ ἀφοῦ
εἰς Ἡμπέριον μετεμορφώθη ὁ Pierre de Provence καὶ εἰς Μαρ-
γάρωναν ἢ Magdelone.

* *

Οὐδ' ὁ χῶρος οὐδ' ὁ χρόνος ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν ἀνάλυσιν τῆς ὁμά-
δας ταύτης, τῆς ποιηθείσης,

διὰ τὴν πανεξάϊρετον ὄραιαν Μαργαρώνα
ὄπ' ἔλαμπε σ' εὐγενικαῖς ὡσάν λαμπρῇ κορῶνα,
καὶ διὰ τὸν Ἡμπέριον, ὅστις κκτὰ τὸν ποιητὴν ἦτο,
μακρὸς λιγνὸς καὶ ἔμμορφος καὶ γνωστικὸς μεγάλος
πανεύνοστος καὶ φουμιστὸς καὶ ὅπως οὕτως ἄλλος.

* 16. Γ. Λαμπάκη «Χριστιανικὴν Ἀρχαιολογίαν τῆς Μονῆς Δαφνίου» σελ. 38.

Τὸ ἦθος καὶ ἡ σουσουμιαὶς τοῦ γέροντος ὁμοιάζουν
 ὅσοι δὲ τὸν ἐβλέπουσι περίσσια τὸν θαυμάζουν.
 Τὸ πρόσωπόν του ἐκλαμπρον τὰ φρεΐδια του γραμμένα
 τὰ χεῖλη του σὰν κόκκινα μὲ τὸ βυρξίν βαμμένα,
 τὰ μάτια του τὰ ὄλμαυρα παίζουν χαμογελοῦσι.
 καὶ τὰ μαλλιά του τὰ ξανθά... ὅλοι γι' αὐτὸν μιλοῦσι...

οὐδὲ νὰ ἐκθέσωμεν θεωροῦμεν ἐπάναγκες

τὸ πῶς ἐξενητεύθησαν ἀπὸ τὰ γονικά τους
 καὶ πάλιν εἰς τὸ ὕστερον ἦλθαν ἰς τὴν ἀφεντιά τους...

Ἄρκει ὅτι εἰς τὴν ὁμάδα εὐρίσκομεν τὴν ἡρωίδα ἡμῶν *Μαργαρώνα*,
 ὡς τὴν *Δαφνὴν* τῆς ὁσίας *Μάρθας*, κτίζουσιν μονὴν καὶ ἐξοδεύου-
 σαν βαρέλια φλωρίων, χώνουσαν δὲ τὰ περισσεύσαντα ἐξ αὐτῶν...

Καὶ ἡμεῖς μὲν εἴμεθα βέβαιοι περὶ τῆς ταυτότητος τῆς Ἀθηναϊκῆς
 παραδόσεως καὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ μύθου τοῦ ῥομαντικοῦ καὶ πε-
 ριπετειώδους ἔρωτος τοῦ Ἡμεριῦ καὶ τῆς *Μαργαρώνας*, ἀλλ' ἔρα γε
 πείθεται καὶ ὁ ἀναγνώστης ;

Ἄγαθὴ τύχη. Στίχοι τινὲς ἀνέκδοτοι τοῦ μοναχοῦ *Καισαρίου Δα-
 πόντε*, ἀποσταλλέντες ἡμῖν ὑπὸ τοῦ φιλτάτου Α. Π. Κεραμεῦς χάριν
 τῆς ἡμετέρας *Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων*, καθιστῶσι τὴν εἰκασίαν ἡμῶν
 ἀναμφισβήτητον.

* *

Μέρος τῶν «*Νοητῶν Ἀνθῶν*» τοῦ *Δαπόντε* ἀποτελεῖ καὶ παρα-
 δοξότατον ὅσον καὶ πολύτιμον ἱστορικῶς ποιημάτιον αὐτοῦ, περὶ τῶν
Ναῶν τῆς Παναγίας. Ἴδου λοιπὸν τί περὶ τῶν Ἀθηνῶν μου, ὡς ση-
 μειοῖ ὁ Κεραμεύς, γράφει ὁ *Δαπόντε*...

«...Καὶ ἡ Ἀθήναις ἡ σοφαὶς ἐπροεπε νὰ καυχοῦνται
 εἰς μοναστήρια αὐτῆς κι' αὐταῖς καὶ νὰ τιμοῦνται
 ὅθεν καὶ τρία ἔχουσι τὸ ἕνα λέν Πεντέλην
 τὸ ἄλλο *Καισαριανή*, τίς οἶδε γιατί τέλην
 τὸ τρίτον λέγεται *Δαφνί*: τίς οἶδε τὴν αἰτίαν.
 Αὐτὰ τὰ τρία γιὰ τιμὴν ἔχουν τὴν Παναγίαν.
 Λέγουσι πῶς εἰς τὸ *Δαφνί* αὐτὸ ἡ *Ἱστορία*
 τοῦ *Ἡμεριῦ* ἔγινε (ὁμάδα θαυμασία)
 καὶ πῶς ἡ *Μαργαρώνα* του γυναῖκα *Ἡμεριῦ*
 ἐδῶ ἐκαλογέρεψεν ἀγάπη τοῦ Κυρίου
 εἶτα καὶ ὁ *Ἡμεριος* καὶ παρ' αὐτῶν καινίσθη
 αὐτὸ τὸ μοναστήριον καὶ πλὴν ἐκαλλωπίσθη... »

* *

Ὅστε οὐχὶ ἡ *Πάππισσα Ἰωάννα*, ὡς θέλει ὁ κ. *Ροῖδης*, ἀλλ' ἡ
Μαργαρώνα, ὡς θέλει ἡ ἐξελληνισθεῖσα φραγκικὴ παράδοσις τῶν
 Ἀθηνῶν, κατόκησεν ἐν *Δαφνίῳ*, καὶ αὕτη δύναται νὰ παράσχη ἐαυ-
 τὴν ὑποκείμενον πρὸς δημιουργίαν φιλολογικοῦ προϊόντος εἰς τοὺς
 τεχνίτας τοῦ λόγου, ὅταν οὗτοι καταδεχθῶσι νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν
 καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ τόπου.